

۱۵۸۱۰۸۱

اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه‌ای

www.ketab.ir

گردآوری:

دکتر منصوره تجویدی

دکترای تخصصی پرستاری

ناشر برتر دانشگاهی سال ۱۳۹۱
 ناشر برگزیده کشور سال ۱۳۹۲
 ناشر شایسته تقدیر ۱۳۹۳
 ناشر برگزیده حوزه جوانان سال ۱۳۹۳
 ناشر برگزیده حوزه سلامت سال ۱۳۹۳
 ناشر برگزیده کتاب سال دانشجویی ۱۳۹۴

فروش اینترنتی: www.jph.ir

دفتر مرکزی نشر جامعه‌نگر

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران
 خ فخر رازی - خ نظری - شماره ۹۶
 تلفن: ۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۶۶۴۹۴۱۸۷

کتاب‌فروشی‌های پزشکی سراسر کشور

اهواز: رشد • شرق • اردبیل: خیام • ارومیه: کتاب پزشکی
 اصفهان: پارسا • کیا • ایلام: رشد • بابل: علیزاده • بجنورد:
 رسطو • بروجرد: ولایت • بوشهر: کتاب‌فروشی عمادی • تالش:
 سعادت • تبریز: شیرنگ • تنکابن: میرچی • جهرم: کلبه کتاب
 • تهران: نشر قلم • رشت: دانشگاه آزاد پل طالشان
 - ارجمند: رده • اری: دانشجو • امیرکبیر: سمنان:
 نسیم • اشنان: ۱ • سنج: دانشمند • شیراز: جمالی • مرکز
 کتاب دانشگاه • مرکس • شیراز: قم: فانوس اندیشه
 • قزوین: حکیم • کرمان: پارس • کرمانشاه: دانشمند
 • گرگان: جلالی • گیلان: کتابستان • همدان: هیجان • مرکز
 کتاب دانشگاهی • مشهد: دانش • نمایشگاه علوم
 پزشکی جهاد دانشگاهی • همدان: روزاندیش • دانشجو
 یزد: خاتج‌خانانی

سرشناسه
 سرشناسه
 عنوان و نام پدیدآور
 وضعیت ویراست
 مشخصات نشر
 مشخصات ظاهری
 شابک
 وضعیت فهرست نویسی
 یادداشت
 یادداشت
 موضوع
 موضوع
 رده بندی کتبی
 رده بندی دیویی
 شماره کتابشناسی ملی

هوگان - کوئیکلی، بت
 : تجویدی، منصوره، ۱۳۵۰ -
 : اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه‌ای / گردآوری
 منصوره تجویدی.
 : ویراست ۲.
 : تهران: جامعه نگر، ۱۳۹۶.
 : هفت، ۷۴ ص.
 : ۸۹۰۰۰ ریال ۱-۶۴۳-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸:
 : فیبا
 : کتابنامه:ص[۶۳] - ۷۱.
 : نمایه.
 : اخلاق پرستاری
 Nursing ethics:
 ۱۳۹۶: الف ۳/ت RT۸۵/
 : ۱۷۴/۲
 : ۴۹۹۲۰

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی، بوبس، مدب در، گونه رسانه‌ای، من جمله کتاب، لوح فشرده و مجلات، بدون اجازه کتبی، نشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌باشد.

اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه‌ای

تالیف منصوره تجویدی

ناشر جامعه‌نگر

ویراست دوم

نوبت و سال چاپ اول / ۱۳۹۶

شمارگان ۵۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی ارسا کو

طراحی جلد مهدی انوشیروانی

به ۸۹۰۰ تومان

شابک ۱-۶۴۳-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

فصل ۱ ■ اخلاق ۱	فصل ۳ ■ مدل‌های رابطه‌ی پرستار - بیمار ۱۵
تعریف علم اخلاق..... ۱	مدل کشیش‌گونه (پدرمآبانه)..... ۱۵
انواع اخلاق..... ۳	پترنالیسم (Paternalism)..... ۱۵
۱- اخلاق هنجاری..... ۳	مدل مهندسی..... ۱۶
۲- اخلاق کار-ردی..... ۳	مدل قراردادی..... ۱۶
۳- اخلاق حرفه‌ای..... ۳	مدل دانشکده‌ای..... ۱۶
مسئولیت اخلاقی..... ۵	
موضوعات اخلاق زیستی..... ۵	
اصول اخلاقی زیستی..... ۵	
اصول اخلاق زیست پزشکی..... ۶	
تعریف اخلاق پزشکی..... ۷	
تاریخچه‌ی اخلاق پزشکی در ایران..... ۷	
اخلاق پزشکی نوین..... ۷	
تاریخچه‌ی برخی مسایل اخلاقی در تحقیقات..... ۷	
فصل ۲ ■ رویکردهای فلسفی در اخلاق پزشکی نوین ۹	فصل ۴ ■ قوانین و مقررات حرفه‌ای در پرستاری ۱۷
رویکردهای فلسفی در اخلاق پزشکی نوین..... ۹	استانداردهای خدمات پرستاری (حرفه‌ای)..... ۱۷
رویکرد اصول‌گرا..... ۹	اصول توسعه‌ی استانداردهای حرفه‌ای..... ۱۷
رویکرد وظیفه‌گرا..... ۹	استانداردهای حرفه‌ای..... ۱۸
رویکرد فایده‌گرا..... ۹	ارتباطات و ارتباطات حرفه‌ای..... ۱۸
رویکرد فضیلت‌گرا..... ۱۰	مسئولیت‌های پرستاران..... ۱۸
رویکرد مراقبت‌گرا..... ۱۰	تفاوت پرستاران..... ۱۹
مکاتب اخلاقی پرستاری..... ۱۰	حقوق بیمار..... ۱۹
مکتب اخلاقی وظیفه‌گرا..... ۱۰	منشور حقوق بیمار..... ۲۰
مکتب اخلاقی نتیجه‌گرا..... ۱۰	تاریخچه..... ۲۰
مکتب اخلاقی فضیلت‌گرا..... ۱۱	تاریخچه‌ی بینیه‌های حرفه‌ای بیمار..... ۲۰
مفاهیم اخلاقی در پرستاری..... ۱۲	حقوق بیماران در آمریکا..... ۲۰
ویژگی‌های مراقبت / C 5..... ۱۲	منشور حقوق بیمار در کشورهای جهان..... ۲۰
مهم‌ترین ارزش‌های حرفه‌ی پرستاری..... ۱۳	منشور حقوق بیمار در ایران..... ۲۰
خصوصیات حرفه‌ای در پرستاری..... ۱۴	منشور حقوق بیمار در ایران در سال ۱۳۸۸..... ۲۱
	کدهای اخلاق حرفه‌ای..... ۲۴
	رضایت آگاهانه..... ۲۴
	رازداری..... ۲۴
	حقیقت‌گویی..... ۲۵
	مفاهیم قانونی در اخلاق حرفه‌ای..... ۲۵
	۱. خطا..... ۲۵
	۲. جرم..... ۲۶

۴۳	قانون یا اخلاق؟ کدام برنده‌اند؟!
۴۳	بنویسید، بنویسید و بنویسید!
۴۴	هر کسی را بهر کاری ساختند!
	اشکال در اطلاع‌رسانی به بیماران و همراهان
۴۴	ایشان.....
۴۵	دو پرونده، یک درس بزرگ.....

۴۷	ضمایم
۴۷	کدهای ملی اخلاق در حرفه‌ی پرستاری.....
۴۸	راهنماهای اخلاقی در بخش پرستار و جامعه.....
	راهنماهای اخلاقی در بخش پرستار و تعهد
۴۸	حرفه‌ای.....
	راهنماهای اخلاقی در بخش پرستار و ارایه‌ی
۴۹	خدمات بالینی.....
	راهنماهای اخلاقی در بخش پرستار و همکاران
۵۰	تیم درمانی.....
	راهنماهای اخلاقی در بخش پرستار، آموزش و
۵۱	پژوهش.....
۵۲	نظام‌نامه‌های اخلاق در پرستاری.....
	آیین‌نامه اخلاق پرستاری در جمهوری اسلامی ایران
۵۲	(۱۳۹۰).....
۵۲	مقدمه.....
۵۳	ارزش‌ها.....
۵۳	راهنماهای اخلاقی.....
۵۷	اعلامی - بانی حقوق بشر.....
۵۸	متن اعلامیه.....

۶۳	منابع
۷۳	واژه‌نامه

۲۶	۳. قصور (Negligence).....
۲۶	۴. بی‌مبالاتی.....
۲۷	۵. بی‌احتیاطی (غفلت).....
۲۸	۶. عدم مهارت.....
۲۸	۷. عدم رعایت نظامات دولتی.....
۲۸	۸. تقصیر (Malpractice).....
۲۹	۹. خلاف.....
۲۹	۱۰. تخلف.....
۳۳	ثبت و گزارش‌نویسی.....
	خطامشی‌های قانونی برای ثبت و
۳۳	گزارش‌دهی.....
۳۳	خطامشی‌های اخذ دستورات تلفنی و شفاهی.....

فصل ۵ ■ ارتقاء حرفه‌ای و آموزش به

۳۵	بیمار
۳۵	ارتباطات حرفه‌ای.....
۳۵	توسعه‌ی مهارت‌های برقراری ارتباط.....
۳۵	وضعیت چالش‌زا در برقراری ارتباط.....
۳۷	برقراری ارتباط با بیماران.....
۷۷	مسئولیت‌ها و اصول آموزش به بیمار و خانواده.....

فصل ۶ ■ نمونه‌ای از موردی‌هایی که نیازمند

۳۹	تصمیم‌گیری‌های اخلاقی هستند
۳۹	آیا می‌توان مانع ترخیص بیمار شد؟.....
۳۹	آیا می‌توان مانع انتقال بیمار شد؟.....
۴۰	انتقال بیمار از مرکز درمانی به مرکز دیگر.....
۴۱	درسی از یک پرونده (شیفت‌های طولانی).....
۴۱	کدام مورد منطقی‌تر است؟.....
۴۲	بیمار خود را بشناسیم!.....

مقدمه

ارزش هر کار و علمی به ارزش موضوع آن می‌باشد و آن‌چه که جزو وظایف پرستار عنوان شده، از با ارزش‌ترین امور به حساب می‌آید. پرستاری حرفه‌ی بسیار با ارزش و مقدسی است که در جهت حفظ و پیشبرد حیات، پیشگیری از بروز بیماری‌ها، تسکین دردها و بازگرداندن سلامتی به بشریت گام برمی‌دارد. از نظر فرهنگ اسلامی نیز اموری چون حفظ حیات و احیا، مراقبت از بیمار جهت بازگشت سلامت، تلاش در جهت شفای بیماران و ارتقای بهداشت عمومی از اعمال صالح اجتماعی محسوب می‌شود و از جهتی پرستاری نوعی تخلق به اخلاق الهی و هماهنگی با اسمای حسنای خداوند است. با توجه به اهمیت، این حرفه مسایل و چالش‌های اخلاقی زیادی را به همراه دارد، که آگاهی و نحوه‌ی برخورد پرستار و دانشجویان پرستاری با این چالش‌ها اجتناب‌ناپذیر است. از این رو، کتاب حاضر گردآوری مهم‌ترین و رایج‌ترین چالش‌های اخلاقی حرفه‌ای در پرستاری می‌باشد. شایان ذکر است اگرچه عنوان کتاب «اخلاق حرفه‌ای در پرستاری» نام‌گذاری شده است، اما سایر اعضای تیم مراقبتی و درمانی مددجو نیز، هستند از آن بهره‌گیرند.

منصوره تجویدی